

Diabetesfoten

ÖL Martin Kempny
Ortopedikliniken Halmstad

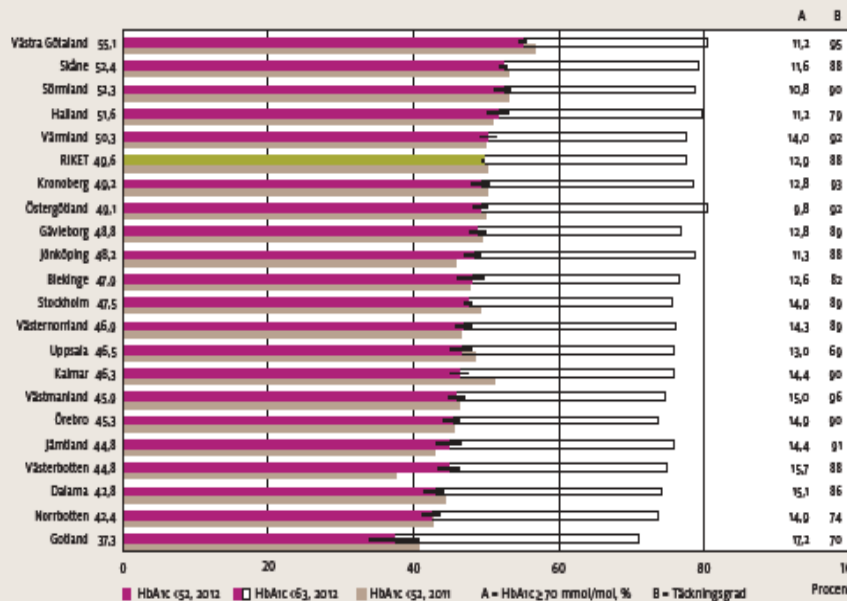
Diabetesfotsår är en allvarlig diabeteskomplikation som kan leda till infektion, gangrän och slutligen amputation.

Dessa komplikationer är förknippade med långa vårdtider samt stora sjukvårdskostnader

Öppna jämförelser 2013

HbA1C Primärvård

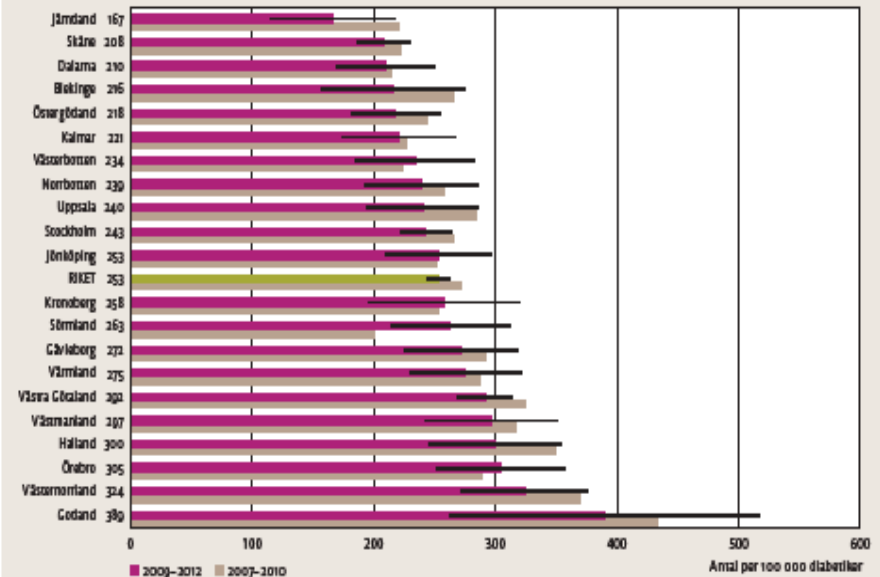
DIAGRAM 77 – TOTALT: Andel patienter med diabetes i primärvård som når mål för blodsockervärde (HbA1c <52 mmol/mol), 2012. Avser patienter yngre än 80 år.

Källa: NDR – Nationella Diabetesregistret

Amputationer Halland

DIAGRAM 83 – TOTALT: Antal förstagångsamputerade ovan fotled per 100 000 patienter med diabetes, 2009–2012. Avser läkemedelsbehandlade diabetiker, 40 år och äldre. Åldersstandardiserade värden.

Källa: Patientregistret och Läkemedelsregistret, Socialstyrelsen.

Amputationer pga av diabetes är en markör för sjukdomens allvar samt hur den hanteras inom sjukvården.

2013 fanns MFT på 14 av 17 sjukhus inom södra hälso- och sjukvårdsregionen

Perifer diabetesneuropati

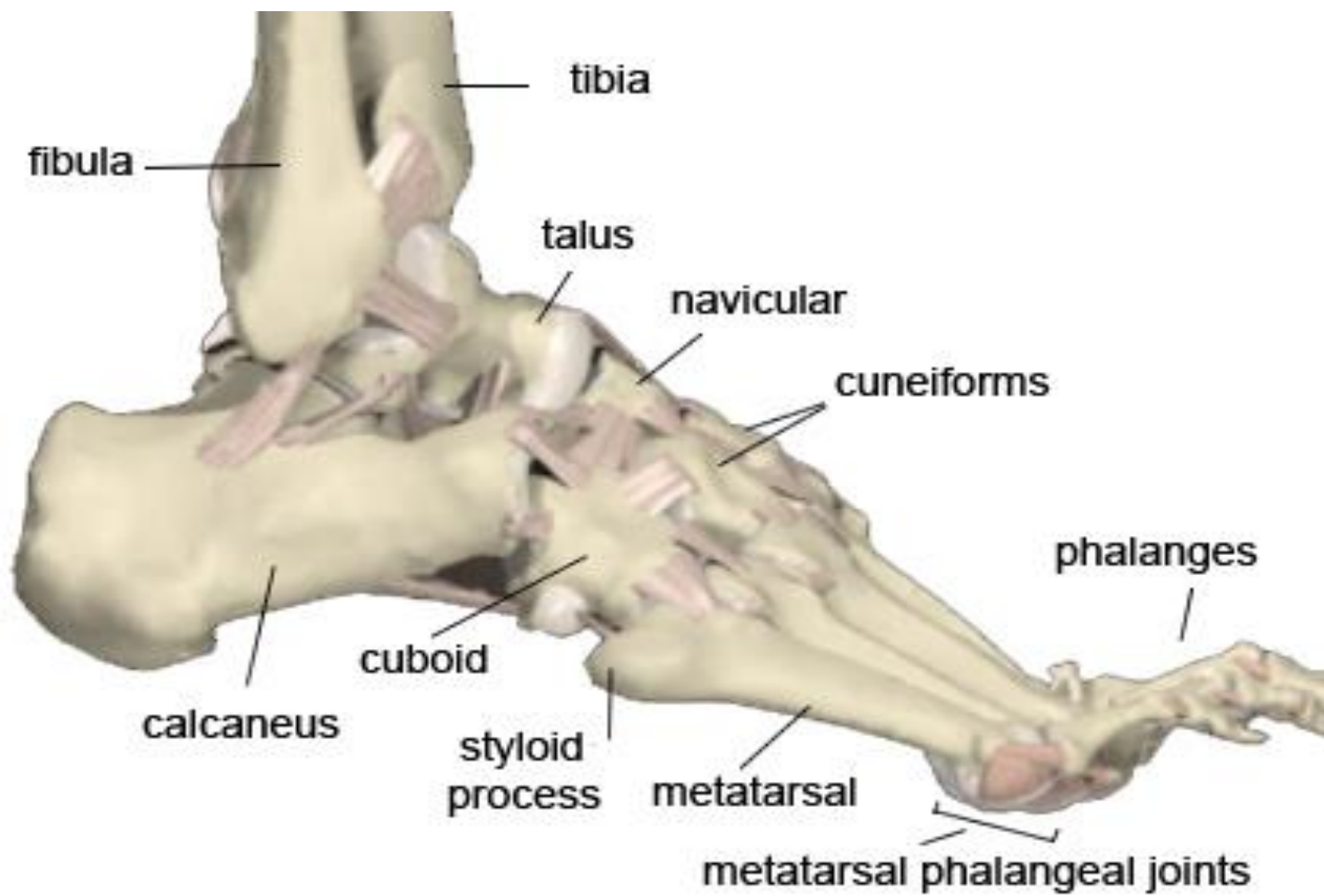
- Sensorisk
- Motorisk
- Autonom

Sensorisk

- Påverkan på skyddskänsl
- -nedsatt smärtekänsl
- -nedsatt känsla för tryck
- -nedsatt temperaturupplevelse
- -nedsatt proprioception

Motorisk

- Denna del är ansvarig för balansen och hållningen
- Främre underbensmuskel- samt intrinsicmuskelatrofi som leder till droppfot, hammartår och prominenta metatarsalhuvuden
- Atrofi av fettkuddar plantart
- Blir en förändrad biomekanik vilket leder till ökat tryck i foten för att hålla balansen

C. Macho
—M.D.

Autonoma nervsystemet

- Nedsatt svettproduktion ger torr hud som är orsaken till hudsprickor
- Kontrollen över vaskulära blodflödet går förlorat

Mikroangiopati

- Är inte orsak till fotsår men underhåller sår.
- Infektioner förvärrar sår.

Glykolisering av kollagen

- Förkortad hälsena
- Stramhet i kapslar och leder
- (Cheiroartropati)

Fotsår hos diabetiker

- Mellan 4-10% av diabetikerna har det
- 25% risk att utveckla ett hos en diabetiker under sin livslängd
- 30-50% av alla diabetiker har neuropati
- Beskrivs som fullhudskada hos en diabetiker nedanför malleolerna

Främsta orsakerna till fotsår

- Neuropati, mikroangiopati, nedsatt ledmobilitet, fotdeformiteter, callus, ökat plantart tryck, mindre trauma, tidigare sår och amputationer samt nedsatt syn

Orsaksmekanismer

- Sko relaterat
- Lågt tryck en längre tid över en deformitet
- Sår speciellt dorsalt, medialt och lateralt på foten

Common locations of diabetic ulcers – WebMD – Healthwise Inc

Orsaksmekanismer

- Upprepad stress på främre delen av fotsulan pga långa promenader över prominenta metatarsalhuvuden
- Callus, blåsbildning och sår

Orsaksmekanismer

- Trycksår
- På hälen samt malleolerna

Bedömning av diabetesfoten

Anamnes(övriga diabeteskomplikationer)

Fotinspektion

Kärlstatus

Neurologistatus

Bedömning av fotsår

- Hur har såret uppkommit?
- Hur stort och hur djupt?
- Vart sitter det?
- Infektion?
- Fickor?
- Callus?
- Kommer man ner mot ben och leder?
- Kärlostatus?

Wagner classification of diabetic foot ulcers

Grade 0

No ulcer in a high-risk foot

Grade 1

Superficial ulcer involving the full skin thickness but not underlying tissues

Grade 2

Deep ulcer, penetrating down to ligaments and muscle, but no bone involvement or abscess formation

Grade 3

Deep ulcer with cellulitis or abscess formation, often with osteomyelitis

Grade 4

Localized gangrene

Grade 5

Extensive gangrene involving the whole foot

MD:A.N.

Infektion

Icke extremitetshotande

Rodnad med <2 cm
spridning från såret.

Ingen allmän påverkan

Extremitetshotande

Rodnad >2cm spridning
från såret.

Allmän påverkan

Infektion

- Rodnad, sekretion, illaluktande
- Odling
- Har infektionen inte läkt ut efter en antibiotikaomgång inte lönt med ytterligare en omgång.
- Extremitetshotande infektioner ska behandlas på sjukhus.

Behandling

- Avlastning
- Sårdebredering
- Omläggningar
- Ödembehandling! 50% har ödem.
- Åtgärda makroangiopati
- Bekämpa infektion

Riskfot enligt socialstyrelsen

- NDR 1-2 ska behandlas inom primärvården
- NDR 3-4 ska konsulteras alt behandlas inom specialistvården

Diabetesfotmottagningen

- På ortopedmottagningen var 3: vecka
- Remiss skickas till Ortopedmottagningen
- Endokrinolog, Infektionsläkare, Kärlkirurg ,
Ortoped
- Diabetes ssk, Medicinsk fotvårdare, Sår usk
samt Team Olmed
- Alla patienter genomgår tåblodtryck innan
mottagningsbesöket

Diabetesfotmottagningen

- Precis startat upp, en del barnsjukdomar
- Mindre amputationer samt sjukhusvård
- Två önskemål: Skicka in patienterna tidigt, har ett sår uppstått ser vi de gärna så tidigt som möjligt
- Distrikts ssk är hjärtligt välkomna om vi har deras patienter på mottagningen.